- PORTAL REWITALIZACJA
- AKTUALNOŚCI

# Klub sportowy YMCA. Jak legendarny klub przeszedł do historii?

07.10.2021 10:41 MD / ŁÓDŹ.PL

- kategoria:
- Portal Rewitalizacji
- Rewitalizacja

Gdyby przed wybuchem II wojny światowej i tuż po jej zakończeniu ktoś powiedział, że KS YMCA w Łodzi zostanie niemal wymazany z kart historii, to niewielu uwierzyłoby w takie proroctwo. Dziś równie mało kto pamięta o sportowej potędze klubu. Jaka jest jego historia?



Siedziba YMCA przy ul. Moniuszki 4, znajdująca się w zabytkowym modernistycznym budynku w czasach swojej świetności.

Łódzka YMCA nie była jednak wyjątkiem. W powojennej Polsce taki sam los spotkał wszystkie podmioty tej organizacji w całym kraju.

# Chrześcijańskie początki

Korzeni Związku Chrześcijańskiej Młodzieży Męskiej (Young Men’s Christian Association – YMCA) trzeba szukać w Anglii, gdzie w roku 1844 założono organizację, mającą na celu rozwój duchowy młodych mężczyzn. Wkrótce jej działalność wzbogaciła się o elementy szeroko rozumianej kultury fizycznej.

Do Polski YMCA dotarła tuż po odzyskaniu niepodległości w roku 1918, z wojskiem generała Józefa Hallera. Była to YMCA amerykańska, która w Łodzi pojawiła się oficjalnie 6 lipca 1920, rozpoczynając działalność przy Domu Żołnierza Polskiego, mieszczącego się w budynku przy ul. Piotrkowskiej 243. Pół roku później Amerykanie podjęli decyzję o zakończeniu misji YMCA w Polsce, co było impulsem do powołania rodzimej organizacji pod nazwą: Związek Młodzieży Chrześcijańskiej – Polska YMCA.

Jej pierwszy zjazd odbył się 8 grudnia 1923. To również początek działalności łódzkiego ogniska YMCA, które 12 lat później przeprowadziło się do nowej siedziby przy ul. Moniuszki 4 A. Powstał tam nowoczesny kompleks sportowo-kulturalny, uznany za najładniejszą siedzibę YMCA w międzywojennej Europie. Budynek zaprojektowany przez Wiesława Lisowskiego stał się też jednym z najważniejszych obiektów sportowych w Łodzi. Trudno się jednak temu dziwić.

Przy Moniuszki powstała m.in. pierwsza w naszym mieście kryta pływalnia (wymiary: 25 m × 7,5 m, głębokość od 1,1 m do 2,6 m) z widownią dla 300 osób. Tylu widzów mogła również pomieścić duża sala gimnastyczna, która już w roku 1937 gościła m.in. uczestniczki finałowego turnieju mistrzostw Polski siatkarek.

# Ośrodek kształcenia najlepszych sportowców

Ta dyscyplina miała już wówczas w Łodzi bogatą historię. A pisali ją m.in. zawodnicy KS YMCA, którzy w roku 1929 wygrali pierwsze mistrzostwa Polski. Na turnieju finałowym w Warszawie łodzianie w pobitym polu zostawili: AZS Warszawa, Sokoła Macierz Lwów i AZS Wilno. Złoto dla KS YMCA Łódź wywalczyli: Paweł Linka, Alojzy Welnitz, Edward Ałaszewski, Stefan Olczak, Włodzimierz Pęski (2 lata później powtórzyli ten sukces w barwach ŁKS-u), Tadeusz Zalasiewicz, Wilhelm Krauze i Roman Chłodziński.

Po przymusowej przerwie łódzka YMCA wznowiła działalność po zakończeniu II wojny światowej. I w roku 1948 triumfowała w pierwszych powojennych mistrzostwach Polski koszykarzy. Głównymi architektami tego sukcesu byli zawodnicy występujący wcześniej w klubach z Wilna: Ludwik

Barszczewski, Jerzy Dowgird, Władysław Maleszewski i Józef Żyliński – późniejszy twórca potęgi koszykówki żeńskiej w ŁKS-ie. Oprócz nich w drużynie prowadzonej przez Andrzeja Kuleszę (kolejny z „wileńskich żubrów”) grali też: Tadeusz Ulatowski, Czesław Kozłowski, Wiktor Limonowicz, Jerzy Olejnik oraz Jerzy Żejmo. Rok później zespół wywalczył wicemistrzostwo kraju i… YMCA przestała istnieć. Był to efekt decyzji politycznej, likwidującej w całym kraju ogniska tej organizacji.

Majątek YMCA został znacjonalizowany, a zawodnicy musieli szukać sobie nowych klubów. Byli koszykarze YMCA zdobywali później mistrzostwo Polski w barwach innych łódzkich klubów: Spójni (obecnie KS Społem) w latach 1950 i 1952 oraz ŁKS-u w roku 1953.

Kolejne zmiany ustrojowe sprawiły, że w roku 1990 YMCA została reaktywowana, a kilka lat później odzyskała budynek przy Moniuszki. Czasy świetności bezpowrotnie jednak minęły, o czym najlepiej świadczy zamknięty od dawna basen.



# Wychowanie Fizyczne w Łodzi.



W gmachu Polskiej YMCA w Łodzi, na dużej sali gimn. w ubiegłym tygodniu został zakończony 3 tygodniowy „Kurs Prowadzników Ćwiczeń Ruchowych". Jest to jeden z największych kursów tego rodzaju. Liczył 35 uczestników z całego powiatu łódzkiego. Dzięki przychylnemu ustosunkowaniu się Polskiej YMCA, kurs odbył się w dobrych, higjenicznych warunkach. Kurs przeprowadzony był przez Okręgowy Ośrodek Wychowania Fizycznego. Należy zaznaczyć, że z Wychowania Fizycznego Polskiej YMCA w Łodzi, korzysta dziennie do 300 osób, z różnych warstw społeczeństwa jak: młodzież szkół powszechnych i średnich, pedagogium, członkowie Związków Sportowych, wojsko, policja, kluby sportowe i członkowie Polskiej YMCA. Razem w roku ćwiczenia korzystało 5.701 osób.

Fot. A. Meyer Piotrkowska 182, tel. 108-8

